

SZEREG CISZĄCY

Wadliwa realizacja głosek szeregu ciszącego nazywana jest seplenieniem lub sygmatyzmem. Najczęściej spotyka się międzyzębową i boczną realizację głosek ś,ź,ć,dź lub też zastępowanie szeregu ciszącego szeregiem syczącym.

Przyczyny nieprawidłowej realizacji głosek ciszących:

- ❖ nieprawidłowa budowa anatomiczna narządów mowy;
- ❖ niska sprawność motoryczna narządów mowy;
- ❖ upośledzenie słuchu;
- ❖ niedostateczne różnicowanie dźwięków;
- ❖ naśladowanie złych wzorców -choroby górnych dróg oddechowych;
- ❖ dysfunkcje oddechowe;

Ćwiczenia wskazane przy wadliwej realizacji głosek ciszących:

Ćwiczenia grzbietu języka:

- ✓ wysuwanie i cofanie języka za zęby -płaszczyzna pozioma;
- ✓ liczenie zębów dolnych językiem;
- ✓ opieranie czubka języka o dolne zęby i wypychanie go;
- ✓ głośne ssanie cukierka - środek grzbietu języka ćwiczącego dziecka całkowicie przylegał do podniebienia twardego;
- ✓ lizanie talerza posmarowanego czymś smacznym np. miodem, dżemem;
- ✓ ćwiczenie polegające na przyklejeniu powierzchni języka do podniebienia twardego i jednocześnie poruszanie żuchwą w górę i w dół;
- ✓ „koci grzbiet” wypychanie dolnych ząbków językiem i wyginanie jego grzbietu ku górze;
- ✓ lizanie językiem wewnętrznej powierzchni dolnych zębów i dziąseł;
- ✓ naprzemienne dotykanie czubkiem języka, przy otwartych ustach górnych i dolnych dziąseł od wewnątrz;

Ćwiczenia warg:

- ✓ ściskanie warg w dzióbek;
- ✓ rozszerzanie warg w uśmiechu;
- ✓ wciąganie i wypychanie policzków do środka i na zewnątrz jamy ustnej;
- ✓ ruchy wargi dolnej w prawo i w lewo
- ✓ cmokanie ustami w różnym ułożeniu;

- ✓ nakładanie górnej wargi na dolną i odwrotnie;
- ✓ zwijanie warg do wewnątrz;
- ✓ układanie warg jak przy „u”, a następnie „i”;

Ćwiczenia oddechowe:

- ✓ puszczenie baniek mydlanych;
- ✓ dmuchanie do naczynia z wodą przez rurkę;
- ✓ rozdmuchiwanie wacików;
- ✓ dmuchanie koralików ;
- ✓ rozdmuchiwanie za pomocą słomki ziarenek kaszy, ryżu, soli;

PRZYGOTOWANIE DO WYWOŁANIA GŁOSKI

- przedłużanie głoski „i” lub „x” powoli zbliżając siekacze ,
- wymawianie przedłużonego „s” i cofanie języka od zębów w głąb jamy ustnej

SŁUCH FONEMATYCZNY

- klaśnij w ręce, gdy usłyszysz „ś” samolot, śnieg, skarpety, sierp, samochód, siekiera, siatka, sieć, sadzawka, serce, sen, sień, siano, sopel, śmiech, sosna, sarna, siać, siennik, siedem, samowar,

ĆWICZENIA NA SYLABACH

Ś

sia , sio , sie , siu

asia , asio , asie , asiu

esia , esio , esie , esiu

osia , osio , osie , osiu

aś , oś , uś , eś , yś , iś

Ż

zia, zio, zie, ziu, zia-zia,

o-zio, e-zie, u-ziu, y-zizi a-zia,

ziozio, ziezie, ziuziu, ziziziaś,

zioś, zieś, ziuś, ziś

Ć

cia, cio, cie, ciu, cia-cia,

o-cio, e-cie, u-ciu, i-ci,

y-ciać, oć, eć, uć, ić, yćciać,

cioć, cieć, ciuć, cićciacia, ciocio, ciecie, ciuciu, cici

DŹ

dzia, dzio, dzie, dziu, dzia-dzia

o-dzio, e-dzie, u-dziu, i-dzidzia-dzia,

dziodzio, dziedzie, dziudziu, dzidzidziać,

dzioć, dzieć, dziuć, dzić

ĆWICZENIA NA WYRAZACH

Ś

- siano, siatka, siodło, sierp, siedem, siniak, sito, nasiona, gosposia, mamusia, jesień, sąsiad, oś, coś, ktoś, struś, tatuś, łoś, wieś, miś, ptyś, ryś, ślad, ślub, ślina, śliwka, śmiech, ślimak, śmietnik, świat, śnieg, śniadanie, śpiew, światło, świerk, środa, maślak, myśl, taśma, pieśń, wiśnia, naleśnik, baśń, uśmiech, myśliwy, huśtawka, jaśmin, maślanka,

Ż

- ziarno, ziąb, ziola, zielony, ziemia, ziemniak, zięba, zima, ziewa, żrebak, bazie, buzia, gałęzie, guzik, jezioro, kozioł, łazienka, nizina, poziomka, tuzin, więzienie, nizina

Ć

- ciało, cielak, cień, ciepło, ciupaga, cicho, ciemno, ciągnik, cienki, cierpliwy, ciernie, bocian, bucik, kociak, kociół, kwiecień, maciejka, pociąg, pociecha, wyciek, okucie, łokieć, dobroć, nić, paproć, wilgoć, łabędź, miedź, bić, malować, mieć, myć, pić,

DŹ

- dziad, działka, działło, dzień, dziura, dziupla, dziwak, dzik, dziób, dziennik, dźwig, dziwny, dzielny, budzik, godzina, grudzień, łódzie, nadzieja, niedziela, rodzina, tydzień, młodzi, urodziwi, łabędzie,